

Inserati se sprejemajo in vsaj
tristopna vrsta:

5 kr. če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 " "
16 " " " " 3 " "

Pri večkratnem tiskanju se
cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nebrankovana
pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravništvu
administracije in ekspedicija na
Starem trgu h. št. 16

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan
velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je na Bregu hišna
števil. 190.

Izohaja potrikrat na teden in sicer
v torek, četrtek in soboto.

Pokažite pravo lice!

Razložek med Slovenci in nemškutarji je ta, da prvi vedno enako govorijo, naj so volitve ali ne, nemškutarji pa ob času volitev ves drugačen obraz kažejo, nataknejo si kriko domoljubja. Še ni tako dolgo, kar je „Tagblatt“ pisal: „Glavna naloga nemške liberalne stranke je, slovanski življenj kolikor mogoče potlačiti. Sedaj pa se delajo, kakor bi bili sami Slovenci in razpošiljajo po deželi oklice „kmetje“ v slovenskem jeziku. Nikoli se niso brigali za potrebe deželne, „Tagblatt“ dan na dan ni vedel drugega pisati, ko o ultramontancih, o narodno-klerikalcih, zabavljaj je čez duhovne in narodnjake po svoji neumni in odurni šegi, za naše kmetičko ljudstvo se nikoli ni zmenil, zdaj ob času volitev postal je največji prijatelj naših kmetov in navdušen naroden ekonom, iz lahko umljivih vzrokov, da bi si pridobil zaupanje volilcev in očrnil narodno stranko. Slovenski listi so že do dobrega dokazali, kako plitva so „Tagblattova“ obrekovanja (glej naš list št. 65 od zadnje sobote); za to se danes ne bomo več s tem predmetom pečali.

Opozorujemo pa tiste naše bralce, ki jim tudi „Tagblatt“ pred oči pride, naj pregledajo številke „turškega lista“ od zadnjih let sim, da si bodo v spomin poklicali, kam teži nam nasprotna stranka, in kaj se je deželi od nje nadejati. Spoznali bodo takoj veliko hinavščino, ki jo ti pisarji sedaj pred volitvami kažejo, ko se ljudstvu predstavljajo kot njegovi prijatelji, dočim ko so vedno proti njegovim koristam delali, pisali in govorili. Kolikokrat so se „Tagblattovci“ norčevali iz verskih reči; zakaj pa sedaj v volilnem oklicu o tem čisto mol-

čijo? Kolikokrat so hvalisali in povzdigovali vstavo, zakaj še v volilnem oklicu tega ne delajo? Kolikokrat so se norčevali iz slovenskih teženj po jezиковi ravnopravnosti, zakaj pa še v volilnem oklicu tega ne storijo? Kolikokrat so zasmehovali papeža in duhovnike, zakaj še v volilnem oklicu tega ne počenjajo? Nam se zdi nepošteno, ako katera stranka ves svoj program zamolči, in samo eno reč preršetava, s katero misli, da ne bo žalila volilcev; tako početje je zelo podobno sleparjenju volilcev, kajti če bi jim naši nasprotniki povedali ves svoj program, potem bi jih volilci gotovo ne volili, in tisti, ki se jim vsedejo na limanice, se bodo pozneje jezili, češ, da niso poznali programa te stranke. Za to volilce opominjamo, dokler je še čas, naj se natanko podučijo o namerah in težnjah naših nasprotnikov, da jim pozneje ne bode žal, kadar že ne bo več moč pomagati. Našim nasprotnikom pa kličemo: Pokažite svoje pravo lice! Ne skrivajte svojega pravega programa za tistimi umetno in pomanjkljivo razpostavljenimi številkami! Zakaj se hlinite, da vam je toliko mar za blagor dežele, ko vam v resnici le gre za gospodstvo, za ponemčevanje, za liberaliziranje, za tlačenje duhovniškega vpliva, za deželne službe, za nemško gledišče itd.

Ali se more naši stranki enaka dvojezičnost očitati? Kar smo pisali vsa leta, to pišemo tudi ob času volitev; slovenski meščan, in vsak kdor hoče, pozna naš program; ker le to zahtevamo in nameravamo, kar je pošteno in pravično, kar je Bogu in ljudem prav, nam ni treba skrivati nobene točke našega programa, kakor vi delate. Naša reč je močna po svoji pravičnosti, in bolj ko se naš program razširja in oznanja po deželi, več prijateljev

dobimo. Pri vas pa je ravno nasprotno: bolj ko se vaše nakane izvedo, več vpliva izgubite. kajti tako daleč smo vendar že ugnali vaše ideje, da so pred narodom moralno obsojene. Naš narod se neče dati več ponemčiti, zato ste to točko svojega programa zamolčali; naš narod si stare svoje vere ne da vzeti, ne v spone vklepati, zato ste zmolčali tudi to točko; naš narod svoje duhovne pastirje spoštuje in jih ne pusti psovati, zato ste tudi to v svojem volilnem oklicu izpustili; naš narod začel je ljubiti svojo domovino in spoštuje zaradi tega tudi domoljubne može, zato se hlinite tudi vi domoljube, in govorite z volilci v domačem slovenskem jeziku, čeravno ves svet vé, kako vam ta inace smrdi, in se vaši privrženci v deželni in mestnem zboru menda boje, da bi si ust ne oskrunili s kako slovensko besedo ter le v zveličani nemščini našo slovensko deželo skušajo dresirati.

Naši bralci naj sedaj sami sodijo, pri kateri stranki se nahaja poštenje, odkritosrčnost, ljubezen do domovine in njenih sinov, ljubezen do vere naših očetov, ljubezen do domače šege in domačega mišljenja; naj sami povedo, kje je otrok bolje shranjen, ali pri materi ali pri mačehi, in naj razsodijo, ktera od obeh strank je mati in ktera je mačeha, potem bodo gotovo prav in dobro volili!

Cerkev in nji potrebne osebe.

(Dalje.)

Cerkev je nadalje prosta v izreji odbranih služabnikov. Važnosti duhovskega stanu ne bom dokazoval; a važnosti primerna je teža, primerna potreba temeljite stanovske odgoje.

Minin in Požarski.

Po Petruševskem in drugih spisal J. Steklasa.

(Dalje.)

Z Ljapunovim se je pokončalo tudi delo, katero je nameraval. V ruskem taboru se porodi največji nered, kakoršnega še ni bilo. Kazaki so zasramovali Ljapunove vojnike, mučili jih še celo poubijali, tako da jih je prav malo ostalo. Tudi po drugih mestih ni bilo dobro. Smolensk, ki se je branil proti kralju 20 mesecev, oslabil in iznemogel je skoraj popolnoma; vsled pomanjkanja soli pokazala se je strašna bolezen krurdej (skorbut), ter je od 80 tisoč ljudi ostalo jih komaj 8 tisoč. Poljaki so prebili po noči mestno zidovje ter vzeli mesto v naskoku; Smoljani so se zaprli v cerkve, zažgali v kletih smodnik ter zleteli tako v zrak, a vojvoda Šein z nekojimi tovarši bil je vjet. Ptuja vojska Delagardijeva je začela precej, ko je Moskva prisegla Vladislavu osvojevati ruska mesta za švedskega kralja in celo Novgorod so osvojili. V Pskovu se je oklical nov varun Sidorka, ki se je proglasil za cesarjeviča Dimitra; v nekterih dru-

gih pokrajinah so prisegli zvestobo sinu Marine Muiškove in Tušinskega varuna. Po južnih mejah pa se plenili in razsajali krimski Tatari; po celem Rusiji so se klatile čete razbojnikov in pokončevalcev.

Velike so bile te nadloge in težke stiske, ali Rusije vendar niso ugonobile. Pošteni ljudje niso zgubili razuma, niso rok križem držali. Pretrpeli so mnogo gorja ter sprevideli nazadnje, da zdaj ni čas misliti in skrbeti vsakemu za se, nego da se morajo vsi sporazumeti ter se ne bati nobene žrtve za spasenje zemlje. Duhovščina in samostani so silno pomagali posvetnim oblastim pri tem podvzetju, posebno se je odlikovala Trojicko-Sergijevska Lavra. Arhimandrit tega samostana Dionizij in pater-kletar Abraham Palicin sta razšiljala po mestih list za listom, nagovarjaje narod na obrambo za vero očetov svojih. Razglasilo se je po vsej Rusiji, da je imel v Nižjem Novgorodu neki bogaboječ človek prikazen, prikazala sta se mu namreč dva starčka ter rekla, da se Rusija ne bode prej oslobodila, dokler se ne spokori in očisti. Po vseh mestih, po celem državi se je sklenilo: postiti se tri dni,

stari in mladi in še celo dojenčki. In ves božni narod ni dva dni nič jel, dva dni pa le suho. Vsi so se pripravljali na veliko delo; vsaki je dobro razumel, da se približuje čas, ko bode Rusija ali propala ali se pak oslobodila.

Upor se je začel v Nižjem-Novgorodu. V oktobru l. 1611. prispelo je semkaj iz Trojickega samostana pismo; starešine so se zbrali na svet. Prišel je v ta zbor tudi zemaljski starosta, mesar Kozma Minin Suhoroki, pošten in razumen mož, čiste duše in čvrste nravi. On je goreče ljubil svojo rodno zemljo ter se zanjo mnogo bil z varunskimi ljudmi. V vječu je rekel Minin: „Sv. Sergij se mi je prikazal v spanji ter mi velel spavajoče zbuditi; pročitate pismo v cerkvi in potem naj bode, kar je Bogu ugodno. Vječe je pritrnilo na Mininove besede. Drugi dan so zazvonili z velikim cerkvenim zvonom; narod se je silno prestrašil ter potekel v cerkev z raznimi misli: nekoji so pričakovali dobrih vesti, eni pa slabih. Po službi božje je stopil duhovnik pred narod, nagovarjal vse v imenu Kristusovem, da se potegnejo za sveto vero, ter pročital pismo iz Trojicka. Za njim se je pokazal

Čednost in vednost naj kinča onega, ki ima služiti v gospodovem svetišču; on mora biti pazen, ponižen, pohleven, zmeren v vsem, značajan, doberdelen, pobožen; on mora poznati človeško srce, mora pa poznati tudi zakone cerkvene, njeno veljavo, njen namen, njeno zgodovino; on mora biti sol zemlje in luč sveta in to tembolj v sedanjih veri nasprotnih časih. Vseh teh lastnosti pa si ne more nihče pridobiti brez truda; zato cerkev skrbi zato, da ima mladenec priložnost učiti se in popolnjevati; ona prosto določuje, kje, kako dolgo in v čim naj se vodi. To je spoznal tridentinski zbor in je zato zapovedal ustanovljenje semenišča. Semenišča pa naj bodo dvojna; deška in duhovska. Da so duhovska v posamnih škofijah največje važnosti in potrebnosti, je razvidno samo po sebi, razvidno iz skušnje in iz zgodovine; izobraževanje bogoslovcev na marsikaterih sedanjih vseučiliščih bilo bi pogubno njim samim in cerkvi. Potrebna so pa tudi deška semenišča. Ona so za dečke, od katerih se more in sme pričakovati, da bodo kdaj vstopili v duhovsko semenišče. Kdor pozna sedanje šole in druge nevarnosti, ki pričakujejo dečka prišedšega iz očetove hiše v večje mesto, kdor ve, kako se povsod in posebno med mladino širijo napačna načela in brezpravno početje, kako oni sami, ki bi imeli izobraževati mladino v pravi vednosti in voditi jo po pravi poti k resnični omiki, kako ravno oni razširjajo taka načela, kradejo polagoma iz nežnih src vero in z vero pravost in čednost, kdor pozna nasledke slabih tovaršij, spoznal bo važnost in pomen takih naprav, v katerih je poduk in tudi domače življenje krščansko. Niso take naprave zato, da bi koga silile v duhovski stan, da bi zvižajno mladino, koja še ne pozna prav težav in dolžnosti tega stanu, pripravljale v njega, ampak zato so, da vbranijo mladenče pogubi, jim obvarujejo mogočnost, slušati ob pravem času klic božji v njemu dopadljivi stan. To želel je že tridentinski zbor, to so prizadeve vseh dobrih škofov in zato se posebno v zadnjih časih ustanovljajo povsod taka izobraževališča z lastnimi učilnicami in lastnim hišnim redom, ali, kakor je v naših škofijah, vsaj z lastnim domačim življenjem; seveda ima to zadnje mnogo težav, ker se vrinejo med gojence napačni nazori in pojmi o prostosti ravno v šolah in v dotiki s popačenimi součenci; a vendar boljše je malo,

kakor pa nič. Tudi v ustanovitvi takih odgojevalnic je toraj cerkev prosta in prosta v izgojevanji mladenčev v njih bivajočih.

Cerkev je prosta v voditvi svoje duhovščine, duhovščina je cerkvena, cerkev je njen gospodar, ona jo zdržuje, nji mora služiti. Kakor sem že opomnil, duhoven ostane tudi državljani; on ima iste pravice, iste dolžnosti, kakor drugi in če je država krščanska, ni se ji bati, da bi ji napotke delali duhovni, marveč so oni njena glavna podpora, steber njene veljave. Ravno tu se kaže nedoslednost liberalcev, ki vedno grajajo duhovščino, da se ne briga za državo, da je celo državi nevarna, na drugi strani pa posebno ob časih volitev zopet hote kratiti duhovščini njene pravice s tem, da zahtevajo, naj se ji vzame volina pravica in s tem, da vedno trdijo, da se duhovščina ne sme mešati v politiko. Mi ti nedoslednosti nasprotno vedno trdimo, da je duhovščina v državi, ima državljanske dolžnosti pa tudi pravice. (Konec sledi.)

Z bojišča.

O prehodu glavne armade ruske čez Donavo, je še vse tiho. Koliko da jih je pri Braili prišlo čez reko, kakor se je telegrafično poročalo 20. t. m., se natančneje ne ve. „Nat. Ztg.“ piše, da se Rusi zaradi tega s prehodom toliko časa obotavljajo, ker hočejo vse nezgode odvrniti in se ne izpostaviti nevarnosti, da bi bili od Turkov tepeni. V Jurjevem imajo velikansko zalogo za prehod čez Donavo potrebnih reči.

Črnogorcem Turki ne puste mirovati. 20. t. m. bila je zopet huda bitva pri Spuži, v kateri je bil turški poveljnik Ali Saib popolnoma premagan od Boza Petroviča. Upanje, da se bode četa njegova kmalo zedinila v Črnogori s četo Suleimana paše, ki od severa sili v Črnogoro, se tedaj Turkom ne bo še vresničilo. Suleiman je sicer srečnejši od tovarša svojega in je neki prodril do Ostroga, pa Črnogorci se bodo gotovo o pravem času vedeli otresti tudi njega. Sicer so pa le Madjari krivi te nezgode Črnogorcev. Ker so si namreč tolikanj prizadevali Srbijo zadrževati od boja, poročilo se je Turkom skrivaj, da smejo vse svoje vojake ob srbski meji poslati v boj zoper Črnogorce. To so tudi storili, in od tod zadnje nezgode hrabrih

sokolov črnogorskih, ki se toliki sili turški niso mogli ustaviti. Če Avstrija res zasede Bosno, bodo morali Turki oddelek svoje vojske poslati tje in Črnogorci se bodo zamogli zopet prosteje gibati. Po Bosni se čedalje bolj razširja vstanek. Pri Planini bila je bitva, v kateri je na obeh straneh palo okoli 50 ljudi. Tudi pri Radaci in Banjaluki so se topli. Turki se hvalijo, da so oni zmagali. Despotović s svojo četo biva pri Vakupu.

Iz Azije se poroča, da so 17. t. m. Rusi začeli bombardirati trdnjavo Kars. V bojih pri Karsu je do 15. t. m. palo 450 Turkov. Iz Suhumkalea se naznanja, da so Abhazi Ruse premagali pri Čamčazi, Immerci pa da so umorili svojega načelnika podpolkovnika kneza Mikeladza ter se pridružili vstajnikom. Od druge strani se pa trdi, da so se Abhazi sprli s Turki in se zopet podvrgli Rusom, in da tudi Čerkesi, ktere je turška vlada poslala v Suhumkale, so prosili vlado rusko, da bi smeli oditi v svoje prejšnja stanovišča. Der-viš paša je odjadral v Batum.

Politični pregled.

Avstrijske dežele.

V Ljubljani, 22. junija.

Z Dunaja se poroča, da se je 20. t. m. sklenilo zasesti Bosno. Vsled tega bila je na borzi slaba kupčija. Upamo pa, da ta slaba kupčija ne bo podrla storjenega sklepa in da se bo gledalo bolj na splošno korist Avstrije, kakor pa na korist borzijanskih judov, ki državo le molzejo. General Mollinary se je vrnil v Zagreb.

Dunajski listi objavljajo odgovor (nuncij), ki ga je avstrijska deputacija dala ogerski. Ta odgovor, ki ga je sestavil dr. Herbst, zavrača zahteve madjarske. Obe deputaciji, piše „Reform“, se sklicujeta na svojo pravico, pa madjarska je na boljsem, ker so njene zahteve v soglasji s tem, kar ste se vladi že dogovorile, kar je tedaj dunajsko ministerstvo o svojem času že dovolilo, dasi je knez Adolf Auersperg liberalnim klubom slovesno zagotavljal, da se Madjarom prav nič dovolilo ne bo. Madjari so silno razkačeni zaradi odgovora avstrijskega, pravijo, da so daljne obravnave nepotrebne in hočejo rešitev prepustiti vladarju samemu. Kažejo se nesrečni nasledki dualizma. Morda se bodo med počitnicami du-

Kozma Minin in spregovoril: „Ako hočemo zares rešiti moskovsko gosudarstvo, potem ne sme nam za nič žal biti; prodajmo naše hiše, založimo žene in deco našo in poklonimo se onemu — ki bi se zavzel za vero in bil naš načelnik“.

Nižgorodci so se zgrozili, začeli se shajati po hišah, po ulicah, po trgih; razgovarjali se in ugibali, kako bi to podvzetje začeli. Minin je bil povsod, razgovarjal se z vsakim, bodril vse ter je nagovarjal na hrabrost. Da pokaže mestjanom lep primer, dal je on svoje novce za najem vojniki; za njim so začeli tudi drugi dajati. Ko so se blagajne napolnile, bilo je treba pomisliti, koji bi se imel izbrati za načelnika. Minin je rekel, da ni boljšega vojvode, nego je knez Dmitri Mihajlovič Požarski. Narod je pritrdil, izbral arhimandrita z mnogimi odličnimi ljudmi ter jih poslal k Požarskemu.

Knez Požarski je živel v tem času na svojem gradu ter si lečil rane, ktere je dobil pri obleganji Moskve. Le ta je bil izkušen vojvoda, človek veren in pošten. On se ni vdeležil nikdar kakšnega zla podvzetja; niti

se je potegnil za poljskega kraljeviča; carju Vasilju in svojej rodnej zemlji je služil vedno verno; večkrat se je tolkel s Tušinci in še pred nedavnim je svojo kri prelival v boji proti Poljakom. Požarski ni bil niti ohol, niti nagel; on si je znal pridobiti ljudi in pred nobenim se ni ponašal s svojimi zaslugami. In samo tak človek je mogel pomagati zemlji s službo, kakoršna je bila potrebna. Razumni Minin je zatoraj tudi pokazal narodu na Požarskega, ugovorivši se uže poprej z njim, da ne bi odrekel pomoči. In odreka ni bilo: knez Požarski je z radostjo začel nabirati vojsko ter jo pošiljati proti Moskvi, ali poprosil je, da bi Niže-Novgorodci izbrali človeka, ki bi njemu pri tako velikem podvzetju pomagal in za blagajno skrbel. Poslanci so odgovorili, da pri njih v mestu nimajo nobenega tacega moža. Požarski je odgovoril, da je pri njih Kozma Minin, ki je tudi uže služil, ter je vsemu temu vaju. Poslanci so se vrnili domu ter so povedali narodu besede Požarskega; narod je prosil Minina; ali on se je odpovedal, ker je hotel, da se Nižgorodci njemu popolnoma predado. Narod je to storil. Minin je

napisal pismo, da Nižgorodci obečajo biti pokorni vsem poglavarjem, ktere so izbrali; da bodejo vojniki dajali denarja, in če bode treba tudi vse svoje premoženje, deco in žene zastaviti. Nižgorodci so podpisali to pismo.

Zadobivši tako v svoje roke vlast, začel je Minin pobirati davek od vseh. On je postavil cenitelje; precenjeval je dvorce, živino, vsaki imetek in od vsega je pobiral v denarjih peti del, a kdor ni imel denarja temu je prodal imetek. Ni bilo nobenega polajšanja niti za duhovne, niti samostane; nikogar ni oprostil niti ga pri miru pustil; vsi so plačali, nobeden se ni ubranil. Brez take razdelitve se ni dalo nič narediti, in kakor tudi v obitelji ni brez potvare, tako so tudi pri tem podvzetju nekteri hoteli ves svoj imetek in še celo svoje življenje žrtvovati, drugi pa so ostali samo pri lepih besedah in obečanjih. Poštenih ljudi Mininova razdelitev ni razžalila; oni so dali vse neprisiženi morda še več nego se je zahtevalo. Tako je neka udova, skupivši skoz več let 12 tisoč rubljev, dala v blagajno 10 tisoč.

(Dalje sledi.)

hovi nekoliko pomirili in na jesen težavno nalogo hladnejši rešili. Mogoče je pa vendar, da se bode morala sistema premeniti, kar bi bilo po našem mnenju velika sreča za Avstrijo.

Vnanje države.

Na Francoskem si razne stranke v narodni skupščini čedalje huje oporekajo ter se med seboj prav nedostojno psujejo. Celo tisti, ki so bili prej zoper razpust zbornice morajo pripoznati, da taka skupščina boljega ne zasluži. V senatu se je 20. t. m. bralo poročilo starašine Depeyrea, ki priporoča razrešitev zbornice poslancev. Sklenilo se je, da je reč nujna, vendar je prišla po želji levičnikov še le drugi dan v razpravo. Govori se, da bode Mac Mahon po razpustu narodne skupščine izdal neki oklic do naroda francoskega. — „N. fr. Presse“ poroča, da so legitimisti prosili papeža, da bi grofu Chambordu svetoval pri novih volitvah za narodno skupščino stopiti na čelo. Pa Pij so boje odgovorili, da Chambord sam ve, kako se mu je obnašati, oni pa se nikakor nočejo vtikati v zadeve dežele Francoske, ki ima svojo trdno vlado, in dajati ji svete. —

Izvirni dopisi.

Iz Kamnika, 19. junija. O prihodnjih volitvah za deželni zbor bi se dalo marsikaj pisati o tukajšnjem mestu, a kaj pomaga, ker vem, da bi bil list zapečaten. Hočem le nekatere vrstice navesti, ki naj služijo v prevdarek omahljivim volilcem tukajšnjega mesta. Marsikteri pravi: „Saj je vse eno, naj volim tega ali unega,“ saj na enem glasu ni vse ležeče.“ Ali: „Meni da Nemec kot Slovenec zaslužek, jaz ne grem nikogar volit.“ Zopet eden pravi: „Če bodem šel volit, se bodem A ali B zameril.“ In drugi: „Ta je izvrsten človek, jaz bodem tega volil.“ Toliko izgovorov bi lahko navedel, da bi ne šli na polo papirja. Jaz družega nič ne rečem, kot to, da je dolžnost vsacega volilca, da gre volit odločno narodnega moža, ki bode delal za blagor mesta, za blagor cele dežele. Kdor tega ne stori, je izdajalec dežele, ker ne dela po geslu: Vse za vero, dom, cesarja. Še potomci ga bodo preklinjevali v poznih letih, ker je pomagal k propadu domačemu. Vrli Kamničanje! Ne dajte si proge narediti, ktera bi vas pred svetom osramotila, ktera bi vsekala rane še v srca vaših vnukov. Stojte trdni, kot skala, ne dajte se omajati od nobenega pritiska. Spominjajte se, kako možete ste se pokazali pri zadnjih volitvah za deželni zbor. Bralo se je o vas, da ste bili v obilnem številu prišli, ter ste stali vsi za enega in eden za vse. Storitve tudi letos tako in ohranite si čast, ktero ste si pridobili. Povem vam, da vse obrača pozornost na vas, vse vas bode hvalilo, kako ste trdni in značajni. Nasprotno pa tudi veste, kaj bi bilo, ako bi tega ne storili!

Tudi nekoliko besedi še tistim, ki pravijo: Kaj bodedo hodili, saj se ne ve, če bodedo zmagali, kaj bi se hodili v Tržič blamirat. Rečem vam, ne storite tega!

Ali ne veste, da je včasih en sam glas odločilen za zmago ali propad? Le pomislite, ali bi vam ne bilo težko pri srcu, ako bi mi padli le za vaše glasove? Ali bi se ne jezil ves narod slovenski nad vami, ker bi zakrivali, da bi sovražnik premagal? Prosim vas, idite vsi volit! Ne bojte se, da bi ne zmagali, če greste vsi. In če bi tudi za nekoliko glasov padli, bi bila vse eno čast za vas, ker ste storili svojo dolžnost. Z veseljem se vas bodo

spominjali vaši vnuki, ter rekli: Blagor našim prededom, ki so se tako čvrsto borili za pravice našega národa, ter nam pripravili boljšo prihodnost, ktera nam mnogo sadu donša. Še enkrat vas prosim v imenu vsega Slovenskega národa v imenu vaših vnukov, ne dajte se premotiti od ljudi, ki vam obetajo zlate gradove. Držite se národnih mož, kteri vam dobro hoté. Nasprotniki vam gotovo ne bodo tega storili, kar vam obetajo. Zvesti bodite svojemu národu, zvesti svoji veri in svojemu cesarju. Kdor ne ljubi svojega národa, je izdajalec, podoben Judežu Iškarijotu, ki je svojega Gospoda za 30 srebernikov prodal. Ali ni sramota svoj značaj, svoje poštenje dati za desetak, petak ali kak polič kislega vina?! Kdor ni zvest svojemu národu, ni zvest svojemu Bogu tudi ni zvest svojemu cesarju. Le dobro premislite, koliko da boste zakrivali, ako ne volite pravega poslanca. Še veliko bi se dalo o tem pisati, a kaj pomaga, ker se ne sme. Le še rečem: Bog živi našega svetlega cesarja Franca Jožefa I., Bog živi vse národne Kamničane, ki bodo se trudili po geslu: Vse za vero, dom, cesarja, ter delali, kar je največ mogoče za zmago národnega kandidata.

Iz Litijskega okraja

Iz Litijskega okraja, 21. junija. Včeraj popoldan je imela Konjska občina volitev. Svesti smo si bili popolnoma svoje zmage; in vendar bi bili kmalo propali. Pa zakaj? Volitev je bila napovedana za 4. uro, nasprotni agitator dr. Eržen Litijski pa je privlekel svoje privržence še popred, naših pa ni bilo, vsled šmentrane stare navade lezti k takemu poslu kakor polž; samo 5 nas je bilo naših; tam pa trije; toda hitel je eden unih še po tovarše, in tako bi nas bili prehiteli, če bi ne bili naši vmes došli, ker komisar je hotel volitev pričeti. Ko so pa naši ljudje došli, in so uni videli, da ne zmagajo, so odstopili, in enoglasno je bil izvoljen č. g. Janez Koprivnikar. Zdravnik Eržen*) in njemu pomagajoč brič sta ga potem s toliko in toliko farji in drugimi psovkami vpričo občanov ovenčalo, da je bilo to že vsem odveč, in so ljudje sprevideli, kakšni suroveži so ti nemškutarji. Zarad tega je bil strašanski trud g. Eržena in briča zastonj. Zabavljala sta še pozneje, ko smo že odšli, in to vse vpričo c. k. komisarja Sertiča, kterege je g. župnik celo interpeliral, da naj red stori, pa mu je odgovoril, da zdaj je že zapisnik končan, in torej se sme govoriti, kar kedo hoče.

V Šentlampretski občini so zmagali tudi naši; voljeni so trije poštteni kmetje.

Iz Mozirja, 18. junija. (Čitalno društvo.) Vse na svetu je minljivo, samo dobrota, ktero národu skazemo ostane v vednem spominu. Veče dobrote pa národu skazati ne moremo, kakor da ga na pot izobraženosti in omike spravimo. Izobraženost je izvor narodnega blagostanja, ona je najlepše blago in največji dar za vsacega človeka. Iskreni rodoljubi toraj povsod marljivo delajo za narodno izobraženost in pravo omiko. In v tem smislu laglje napredovati, osnovali so rodoljubi v Mozirji „Čitalno društvo“, kojega važen namen je širiti poduk in omiko. Društvu je pristopilo dosedaj že lep broj gornjesavinjskih rodoljubov posebno odlično število vrlih narodnjakov v Gornjemgradu, in tako se je nadejati, da utegne društvo s časom veselo napredovati. Zatorej rodoljubl gornjesavinjski, podpirajmo vzajemno naše „Čitalno društvo“, ker s tem podpiramo naše slovstvo ter pospešujemo narodno izobra-

*) Kaj je on imel pri volitvi? Ali je tudi Konjski srenjčan? Vred.

ženost, ki nas vodi do višjega duševnega blagostanja.

Iz Krškega okraja

Iz Krškega okraja, 20. junija. Krški mogočnjak gosp. Hočevvar (ali kakor se on piše, „Hotschewar“) je sezidal blizu cerkve velikansko poslopje z namenom, podariti ga mestu za meščansko šolo. Meščani so se veselili tega darila in komaj čakali zgotovljenja poslopja. Zdaj je gotovo in dobrotnik gosp. Hočevvar ga je ponudil mestu. Ali pod kakimi pogoji! Vstrašili smo se vsi, ko smo jih zvedeli. Mesto in okolica naj vzdržuje poslopje in šolo, ktera pa mora biti nemška.

Pod temi pogoji se dobrota spremeni v vse kaj družega in darilo postane prav danajsko darilo. Vzdrževanje poslopja samo na sebi bi že požrlo velike zneske, posebno pozueje. Dalje bi morala občina plačevati učitelje, in učiteljice. To bi bila grozno breme, proti kteremu bi bila korist šole skoro nič. Več tisučev bi morala občina skladati za šolo, ki bi bila vrh vsega tega še nemška, tedaj nikakor za naše otroke. Z zadnjim pogojem je gosp. Hočevvar segel celo v državno in deželno postavodajstvo, kajti tega, kaka ima biti šola, ne odločujejo posamezni, ampak postave.

Ako je hotel gosp. Hočevvar res dobrotnik biti krškemu mestu in postaviti si neminljiv spominj, naj bi bil za hlev tudi kravo kupil in jej klajo preskrbel. Naj bi bil za vzdrževanje šole položil kako glavnico, n. pr. kakih 100.000 gld., da bi se šola vzdrževala po obrestih tega kapitala. Če bi pa občina morala skladati za to šolo, bi kmalo ubožala po nji.

Nadjamo se tedaj, da bo krška občina si dobro premislila, predno sprejme gosp. Hočevvarjevo darilo. Z veseljem smo slišali, da tudi deželni odbor ni pritrđil pogojem. Naj tedaj gosp. Hočevvar obdrži svoje šolsko poslopje zá-se. Če bo občina potrebovala meščansko šolo, si jo bo zidala sama; a to ne bo taka palača, za ktere vzdrževanje je treba po par tisučev na leto, ampak priprosta, za šolo bolj primerna hiša. Kar bi n. pr. občino stalo gosp. Hočevvarjevo darilo v 10 letih g. župnika, s tem se da napraviti lepa šola.

Tedaj meščani in okoličani, oglejte si Hočevvarjevo darilo od vseh strani, predno ga boste sprejeli, kajti če ga sprejmete, zavezani ste na večne čase, kesanje bi bilo prepozno.

Iz Dolenjskega

Iz Dolenjskega, 20. junija. (Rojaki, ne bodimo šalobarde!) Dolenjci so najbližnji sosedje Hrvatov, in od vseh Slovencev naj bolj oddaljeni od nemške kakor tudi od laške meje; človek bi tedaj mislil, da se mora tam rodoljubje najbolj veselo gibati in cveteti, pa vidimo, da se nemškutarija ravno na Dolenjskem najbolj šopiri, in da si tam upa celo med kmetovalci propagando delati. Le ako dolenjski kmetje svojo domovino izdajo in izvolijo par nemškutarskih poslancev, potem znajo naši nasprotniki večino dobiti v dežel-nem zboru. Naravnost povemo, da bi to Dolenjcem ne bilo v čast, da bi nemškutarji ravno na nje smeli špekulirati, kajti to bi kazalo nekako omahljivost značaja, ki jo nemškutarji pri Dolenjcih iščejo. Vsaka nemška kandidatura v čisto slovenskih okrajih morala bi se prav za prav z glasnim brohotom sprejeti; bi se kak Kranjec ali sploh kak Slovan ponujal za poslanca n. pr. Dunajčanom ali pa Gradčanom, smijali bi se mu ti na ves glas. Ravno tako bi moralo pri nas biti, ko bi mi bili národ, ki se sebe in svojih pravic zaveda. A žalibog, da so nekteri ljudje pri nas še strašno servilni, in ne čutijo sramote, ktera se nam s tem dela, da se nam privandranu tujci vsi-

lujejo za poslance in gospodarje, ravno kakor bi domač človek nič ne znal in nič ne veljal v svoji lastni domovini. Kdor ima kaj značaja in časti v sebi, ne bode posnemal Judeža Iškarjota, in ne bo prodal svoje domovine za trideset srebrnikov. Ker se pa nahajajo pri nas vedno še ljudje, katerim je le trebuh bog, in vse drugo nič, naj dokažemo, da so tudi v tem oziru naši slovenski poslanci boljši, da so že več storili in da še bodo, ker le oni imajo srce za našega kmeta. Tistim bedastim labkovercem, kateri mislijo, da jim bodo pečena piščeta v usta letela, če dobijo nemškutarji večino v deželnem zboru, hočemo samo sledeča vprašanja staviti: Kdo je bil tisti poslanec, ki se je v državnem zboru že tolikrat potegnil za Dolenjce, ter ojstro grajal neusmiljene dražbe? Odgovor: To je bil slovenski poslanec Pfeifer. — Kdo se je potegnil za Dolenjce, da so dobili ono leto državno podporo, ko jim je bila toča toliko škode naredila? Odgovor: Slovenski poslanci. — Kdo se že več ko trideset let trudi, dela in piše, da bi se povzdignilo kmetijstvo na Kranjskem, kdo že toliko let kmete podučuje v „Novicah“, kako naj umno gospodarijo, kdo se poteguje že leta in leta za to, da bi se v naši državi več storilo za kmetijstvo, ker je to podlaga blagostanja? Odgovor: To je prvak slovenskih poslancev, dr. Janez Bleiweis. Kdo se pritožuje pri vladi vedno čez previsoke davke, kdo kmeta brani, če se mu krivica godi, kdo je ustanovil vinorejsko šolo na Slapu, kdo hoče nastaviti popotnega učitelja za kmete, da jih bo boljega, umnega poljedelstva učil? Odgovor: Slovenski deželni poslanci v Ljubljani. — Kakšni in kateri možje so pri kmetijski družbi, ktera toliko stori za naše kmete? Odgovor: Tam so delali in še delajo večidel le slovenski možje, posebno dr. Bleiweis; nemškutarjev pa ni blizo, ker oni le ob času volitev upijejo o narodnem gospodarstvu in kmetom, kar je takih norcev, da jim verjamejo, lažnjive obljube delajo, kedar so pa volitve minule, se ne zmenijo več za kmeta in njegove nadloge.

Reveži smo, kamor koli pogledamo, in veliko nam bo treba še delati, da se iz te revščine izkopljemo. Treba bo kmetijstvu na noge pomagati, treba kmeta braniti z boljšimi postavami, da mu ne bo vedno berič na vrata trkal, treba bo tudi domačim obrtnikom na noge pomagati, da ne bo denar v tuje kraje zahajal in še več družega. Kdo pa se bo za vse te reči poganjal? Gotovo le pravi sin domačin, ki svojo domovino ljubi, če je prav revna, in ki iz srce želi, da bi jej pomagal na noge; nikakor pa ne kak tuj gospod, ki se zanima le za nemške dežele, kamor ga srce vleče, in ki hoče pri nas le zavoljo časti poslanec biti. Njemu gre le zato, da bi se skazal, kako je učen, kako zna govoriti, njemu gre zato, da bi si pridobil slavno in veljavno ime. Če smo tedaj Dolenjci pametni, volimo slovenske poslance, ki imajo res srce za nas, in bodo za nas storili, kar bo le mogoče. Pomisliti moramo tudi, da se ne smemo ločiti od svojih rojakov Gorenjcev in Notranjcev, kateri bodo enoglasno Slovence volili, in bi res ne bilo lepo za nas, ko bi se reklo, da mi nimamo tistega domoljubja, kakor drugi Slovenci, grdo bi bilo za nas, ko bi se reklo, da smo tako neumni in omahljivi, da se damo od nemškutarjev preslepiti. Mi sicer vemo, da velika večina Dolenjcev svojo domovino zvesto ljubi, in zato mi ne bodo zamerili, če sem malo ojstro govoril z drugimi, kateri še vedno ne

vedo, ali so tič ali miš, in se še vedno lovijo v Dežmanove in Hotschewarjeve zanjke. Prepustimo Dežmane in Hočevanje Kočevarjem, mi pa pokažimo, da smo vredni sinovi domovine; noben naj ne zamudi svoje dolžnosti; bliža se čas volitve, in kakor upamo, čas zmage!

Iz Šentruperta, 21. junija. Pri današnji volitvi so zmagali vsi (9) narodnjaki z 41, eden 41, eden z 39 glasovi. Nasprotniki so imeli po 21, eden 20 glasov. Volitev je vodil prijazno, mirno in tiho v najlepšem redu okrajni glavar g. Schönwetter sam. Slava! Slišimo, da sta bila tudi v Mokronogu izvoljena dva narodnjaka, v Trebelnem 4, pri sv. Trojici pa eden.

Domače novice.

V Ljubljani 23. junija.

(Gosta iz Amerike) bivala sta te dni v Ljubljani, namreč škof iz St. Luisa pa opat benediktinskega samostana v St. Cloudu, v kterege se je pred tremi leti iz Kranjskega podal semeniški podvodja g. Anton Gros. Vdeležila sta se petdesetletnice papeževe v Rimu, potem pa sta prišla pogledat še Ljubljano, kjer je bival nekaj g. Gros, in sta med potjo na Dunaj, kakor slišimo, obiskala tudi brata njegovega, g. župnika Jakoba Grosa v Zagorji. Škofijo med tem kot škofov generalvikar vlada — g. Gros.

(Poseben železničen vlak) z jako znižano voznino se v nedeljo 1. julija ob 8. uri zjutraj odpelje iz Ljubljane v Lesce in se zvečer ob 7. uri iz Lesce zopet odpelje nazaj. Ljudstvu bi bilo s takimi posebnimi vlaki jako vstreženo, če bi se jih moglo po želji svoji posluževati, kar je pa po dosedanji osnovi le tistim mogoče, ki hočejo iti v Lesce. Mnogo več pa jih je, ki niso ravno željni viditi Lesce ali Poljč ali Radolice ali Bleda, ampak bi raje ostali bližej, n. pr. v Medvodih, ali Loki ali Kranji. Železnično vodstvo bi gotovo več skupilo, če bi se tudi za omenjene bližnje postaje izdajale vozne karte z znižano voznino, ne pa samo za Lesce.

(Prav tako.) Dunajski humoristični (?) list turške barve „Floh“ je ruska vlada za Rusijo prepovedala, ker je res jako zasramoval Ruse in Jugoslovane z besedo in podobami. Zadnji list je zavoljo te prepovedi ves raz sebe in meče po Rusiji najgrje blato. Naj

bi ga tudi pri nas popustili ljudje, če že cenzura noče ustaviti tacega zasramovanja narodov.

(Veliki kres) z umetnim ognjem napravi „Sokol“ drevi na Drenikovem vrhu. Čitalniški pevci bodo sodelovali. Po kresu pa bo veselica v čitalnici.

Umri so:

Od 13. do 20. junija: Henrika Seunig, za sebica 57 l., za mrtudom. Ana Fürst, 66 l., za srčno napako. Franc Tavčar, miz. o. 14 m., za vnetico vratu. Jera Križaj, gostinja 56 l., za rakom. Alojzij Lušinj, rač. ofic. 46 l., za vtriplj. pluč. Antonija Jerina, 50 l., za spridenimi jetrami. Marija Šmid, kroj. vd. 52 l., in Andrej Koci, gostac 60 l., oba za jetiko. Jožef Poljšak, del. 45 l., za plućnico. Marija Pristik, čevlj. ž. 50 l., za vodenico. Juliana Gregorc, pek. o. 3 1/2 l., Marija Magd. Malič, čevlj. o. 1 1/2 l., oba za sušico. Terezija Kren, čuv. h. 14 l., za vnetico možg. mretnice. Feliks Keber, ključ. o. 2 1/2 l., Marija Jelovčan, ključ. o. 9 m., oba za vnetico grla. Alenko Gruber, tabak. o. za vodeno glavo. Jožefa Joss, kancel. str. h. 19 l., za jetiko. Marija Kristan, dekla 43 l., za omeščanjem možganov. Marija Primožič, milarica 56 l., in Janez Jelovešek v polni delavnici, oba za jetiko. Franc Rape, del. o. 3 m., za drisko. Marija Magister, del. ž. 50 l., za jetiko.

Službe išče

dobro izurjen občinski tajnik, ki tako službo že več let opravlja. Zmožen je slovenskega in semškega jezika; skaže se lahko z dobrimi spričali.

Piše naj se mu z napisom **J. P.** na Mirni. Post Neudeg. (3)

„Humoristički list“

bode zvlaziti za volilno borbo na Kranjskem Slovincem dobro došel. — Opozorujemo pri tej priliki vse p. n. gospode, ki so prijavili se samo z listnico za naše naročnike, a naročnine poslali niso, da jim vsled določbe lastništva, lista poslani ne moremo. Sploh se „Hum. list“ — točnosti in redu za ljubo — na up nikomur pošiljal ne bode.

Naročnina iznaša: celoletno 3 gl., polletno 1 gl. 50 kr. četrtletno 80 kr., ter se pošilja na: (1)

Administracijo „Humorističkoga lista“
v Zagrebu Ilica br. 745.

Telegrafične denarne cene 22. junija.

Papirna renta 60.10 — Srebrna renta 65.55 — Zlata renta 71.70. — 1860letno državno posojilo 110.50 Bankine akcije 778 — Kreditne akcije 139.90 — London 126.75 — Srebro 111.55. — Ces. kr. cekini 5.99 — 20-frankov 10.14.

Žitne cene preteklega tedna.

Za tiste, katerim nova mera in vaga še ni gladka, pristavili smo, koliko bi reči veljale po stari meri. 1 hektoliter znaša 3²⁶/₁₀₀ mernikov.

Reči	V Ljubljani		V Novem mestu		V Kranju		V Mariboru		V Ptujju		V Ormužu		V Trstu		V Celovecu		V Zagrebu	
	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.
Pšeniče (hektoliter mernik)	11	90	12	80	12	68	11	10	11	80	8	94	—	—	10	82	9	50
	3	64	3	84	93	80	3	42	3	18	2	75	—	—	3	34	2	76
Reži (hektoliter mernik)	7	—	6	90	8	78	7	—	8	40	8	94	—	—	8	—	8	40
	2	14	2	12	2	70	2	15	2	53	2	70	—	—	2	45	2	57
Ječmena (hektoliter mernik)	4	20	5	50	5	20	5	20	6	75	5	56	—	—	6	62	3	80
	1	25	1	69	1	60	1	60	2	8	1	71	—	—	1	90	1	16
Ajdo (hektoliter mernik)	6	18	6	50	7	48	5	80	6	10	4	88	—	—	7	40	7	—
	1	90	2	—	2	30	1	69	1	88	1	50	—	—	2	27	2	15
Prosa (hektoliter mernik)	5	20	5	80	5	52	6	10	6	—	7	80	—	—	4	46	6	80
	1	60	1	78	1	61	1	88	1	85	2	40	—	—	1	37	2	9
Tursice (hektoliter mernik)	6	40	7	20	6	82	6	—	6	50	5	21	—	—	6	98	6	50
	2	26	2	20	2	10	1	85	2	—	1	60	—	—	2	14	2	—
Ovsa (hektoliter mernik)	3	4	3	90	4	55	4	—	4	—	3	53	—	—	4	34	3	70
	—	93	1	19	1	37	1	22	1	22	1	8	—	—	1	32	1	14